

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
ETAPA PE SECTOR – 16 ianuarie 2016
CLASA A X-A
Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Nu se permit mottourile.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește, cu atenție, fragmentele de mai jos.

A. –Doamne, râdea ea încetișor. Cât de fericită o să fie mama când va afla că te-am găsit. Că m-am îndrăgostit. Mi-ar plăcea să te cunoască sau cel puțin să te vadă o dată, nu mai mult.

– Ora închiderii, vă rog, s-a auzit din spatele tejghelei cu prăjituri ornate cu frișcă artificială o voce aproape cântătoare, binevoitoare, exprimând opusul cuvintelor pe care le rostea.

Ne ascultase probabil și încerca să ne protejeze, așa cum sunt protejați de obicei îndrăgostiții.

– Trebuie să mergem, i-am spus fetei, ridicându-mă prevenitor, cu grija de a nu brusca ceva și ținându-i paltonașul sărac peste care și-a înfășurat grăbită în jurul gâtului șalul fără culoare.

Tăcuse brusc, ca trezită din somn, și se lăsa condusă spre ieșire fără să se împotrivescă, dar și fără să aibă aerul că realizează ce face. Părea deodată stinsă, aproape tristă, și aș fi dat orice să o văd din nou radiind, să o pot invidia din nou. Mi-a trecut prin minte să mă dezvălui brusc, să-i ofer în dar taina care ne despărțea, să întind deodată brațele, uimind-o. Nu puteam ști dacă spaima nu ar fi fost mai mare decât uimirea.

Afară se întunecase și se lăsase un frig subțire, ascuțit. În stația de la capătul liniei se înghesuiau patru sau cinci autobuze, dintre care unul plin pe jumătate de călători așteptând plecarea. Șoferul lipsea însă, și oamenii, ca și vehiculul, luminat slab de câteva becuri murdare, păreau suspendați în timp.

– Acesta este autobuzul meu, spuse ea. Ne vedem mâine.

Și ochii ei, deși oboseți, nu conțineau nicio umbră de îndoială. Era evident că pentru ea totul fusese hotărât de mult.

– Mâine când? Am vrut să întreb, dar ar fi fost prea mult.

Nici nu știam ce înseamnă mâine. Am dat doar din cap, fără să am sentimentul că mint, cuprins doar de o fierbinte nevoie de a-i face bine, de a o ajuta, de a o încuraja în vreun fel. Am ridicat chiar, puțin, mâna, s-o mângâi pe obraz, dar gestul mi s-a părut prea lung și i-am netezit doar umărul paltonașului. Recunoștința care a țâșnit din ochii ei – de fapt, nu numai din ochi, din piele, din freamățul nărilor, din tremurul buzelor – a fost atât de mare, încât a părut deodată să lumineze în întunericul murdar. A făcut un pas spre mine, s-a ridicat pe vârfuri și, prinzându-mi reverele cu niște mâini mici, aproape de copil, și-a lipit pentru o clipă fața de paltonul meu, apoi, parcă eliberată de propriul ei curaj, a sărit în autobuzul care se punea în mișcare.

Am rămas în stație privind autobuzul care se îndepărta încet legănându-se prin gropile străzii. Geamul lui din spate o încadra ca un ecran de pe care ea îmi făcea frenetic cu mâna, în timp ce se micșora treptat. I-am făcut și eu cu mâna până când n-am mai reușit să o văd, apoi mi-am lăsat brațele oboseite să atârne și o clipă lungă am stat așa, singur, în piațeta cu autobuze stinse în lumina tulbure a tuburilor de neon. O clipă am încercat să-mi imaginez ce impresie putea să facă scena în centrul căreia mă găseam, dar imediat gândul s-a șters, alungat de o descoperire care m-a curentat: nici nu știam cum o cheamă.

Nu-mi dăduse prin minte s-o întreb. Dar nu faptul că nu știam mă tulbura, ci faptul că nu mă gândisem să o întreb și, mai ales, faptul că – rememorând totul – ea ar putea descoperi lipsa mea de

interes și ar suferi. Și deodată m-a cuprins o enormă, sfâșietoare compasiune pentru tot acest univers din care făcea parte ființa îndrăgostită pe care nu știam dacă o s-o mai văd vreodată, pentru că nu știam nici dacă voi avea curajul să-mi asum nonsensul căutării ei, nici dacă voi avea puterea să o las singură în cursă. Tot ce știam era că există cineva care știe mult mai bine decât noi și ce voi face eu, și ce va face ea, și tot ce se va întâmpla în continuare.

Mi-am dat seama că începusem să plâng numai după ce mi-am simțit obrazul ud și lacrimile curgând la început lin, fără zgomot. Am vrut să mă mir mai întâi, era pentru prima oară când mi se întâmpla, dar înainte de-a avea timpul s-o fac, plânsul mi s-a transformat în hohote nestăpânite, care păreau că vor să mă rupă în bucăți, opunându-mă astfel nesfârșitei nedreptăți din care eram doar o neglijabilă parte. Plângeam cu fruntea lipită de stâlpul rece al luminii de neon, simțind cum mă dizolv în descărcarea nervoasă, care era în același timp cea mai convingătoare dovadă a întoarcerii mele.

– Consumul exagerat de alcool dăunează grav sănătății, am auzit dintr-un autobuz, care se pune gol în mișcare, vocea bășcăliosă a șoferului.

Dar eu continuam să hohotesc pradă unui indigest amestec de revoltă și milă, fără sfârșit și fără alegere, pentru cei care mă priveau de acolo de sus, pentru șoferul care mă credea beat, pentru fata care îi povestea mamei ei iubirea, pentru bolnavii care își chemau moartea și pentru cei care încercau încă să se ascundă de ea, pentru câinii vagabonzi care dormeau acum încolăciți peste noroiul înghețat de pe marginea trotuarului și pentru mine, cel coborât cu încăpățănare să alin ceva ce se dovedea mereu de nealinat. Continuum să plâng și, în timp ce se făcea din ce în ce mai frig, simțeam cum mă ustură marginile dureroase ale omoplaților de unde îmi smulsesem însemnele puterii. Aripile la care renunțasem mă dureau cum îi dor pe ciungi picioarele pe care nu le mai au.

(Ana Blandiana, **Misiune imposibilă**, în volumul **Povești de dragoste la prima vedere**)

B. AM SĂ-I FIU ÎNTOTDEAUNA (ÎNTOTDEAUNA!... ASTA înseamnă, de fapt, pe parcursul celor câțiva ani care mi-au mai rămas de trăit) recunoscător tatălui meu pentru că am avut încă de mic copil o bibliotecă în casă. Vai de cei care n-au avut! Îi recunosc imediat, judecând după felul cum vorbesc sau scriu, chiar dacă sunt personalități ale culturii române.

Abia învățasem să citesc și îmi plăcea să mă uit, stând jos, pe covor, la bibliotecă. Titlurile cărților de pe cotoare mi se păreau, prin alăturare, stranii. „Dresajul câinilor”, „Poezie și adevăr”, „Pe Donul liniștit” (mult mai târziu mi-am dat seama că ar fi trebuit tradus „Donul liniștit”), „Să învățăm metodic șahul”, „Povestea unui om adevărat”, „Desculț”, „Martin Eden”, „Crimă și pedeapsă”, „Cartea de la San Michelle”, „Iliada”, „Amândoi”, „Monumente istorice din nordul Moldovei”, „Cuvinte potrivite”, ca și toate celelalte inscripții verticale (până la 2000) compuneau un ansamblu suprarealist, ininteligibil și neliniștitor. Pe măsură ce citeam însă cărțile, le separam de context și le orânduim altfel. În mintea mea, „Mihail, câine de circ” își găsea locul lângă „Colț alb”. „Război și pace” – lângă „Anna Karenina” etc. Apoi a venit vremea când îl situam pe Jack London printre americani, pe Lev Tolstoi – printre ruși ș.a.m.d.

Citeam la întâmplare, fără să mă simt zăpăcit de trecerea de la ceva cu totul la altceva. Fiecare carte o parcurgeam cu seriozitate, nu săream un rând. Dacă erau și ilustrații, le examinam atent. Uneori întrerupeam lectura și închideam ochii, ca să-mi reprezint ceea ce descria autorul.

Proza (povești, legende, povestiri, schițe, nuvele, romane) mă captiva, mă făcea să uit de mine însumi. Intram complet în universul fictiv și când reveneam la realitate totul mi se părea decolorat și plictisitor. Pe la doisprezece-treisprezece ani ceva s-a inversat în mintea mea și, timp de o vară, realitatea mi s-a înfățișat ca ireală și străină mie. Doream cu ardoare să mă întorc definitiv „acasă”, în lumea cărților, unde se trăia mult mai intens și mai semnificativ. Un psihiatru a sfătuit-o pe mama să-mi interzică un timp cititul și să facă lungi plimbări cu mine. Toamna, când a început școala, mi-a venit mintea la cap.

Poezia mă emoționa chiar și mai mult, îmi răscolea sufletul, mă făcea fericit. La vârsta mea de acum încă îmi reprezintă paradisul ca pe un loc în care ascuți la nesfârșit poezie, citită cu glas tare de cineva invizibil.

(Alex Ștefănescu, **Acasă, adică în lumea cărților**, în volumul **Cărțile care ne-au făcut oameni**)

Subiectul I (30 de puncte)

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Ilustrează câte trei mărci ale subiectivității prezente în fiecare dintre cele două texte-suport. **6 puncte**
2. Precizează două trăsături ale prozei narative, ilustrate în textul A. **6 puncte**
3. Explică semnificația exclamației *Vai de cei care n-au avut!* din textul B. **6 puncte**
4. Menționează o asemănare și o deosebire între cele două texte-suport. **6 puncte**
5. Comentează, în 150-170 de cuvinte, următoarea secvență din text: *„Dar eu continui să hohotesc pradă unui indigest amestec de revoltă și milă, fără sfârșit și fără alegere, pentru cei care mă priveau de acolo de sus, pentru șoferul care mă credea beat, pentru fata care îi povestea mamei ei iubirea, pentru bolnavii care își chemau moartea și pentru cei care încercau încă să se ascundă de ea, pentru câinii vagabonzi care dormeau acum încolăciți peste noroiul înghețat de pe marginea trotuarului și pentru mine, cel coborât cu încăpățănare să alin ceva ce se dovedea mereu de nealinat. Continui să plâng și, în timp ce se făcea din ce în ce mai frig, simțeam cum mă ustură marginile dureroase ale omoplaților de unde îmi smulsesem însemnele puterii. Aripile la care renunțasem mă dureau cum îi dor pe ciungi picioarele pe care nu le mai au.”* **6 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Redactează un text de 150 – 300 de cuvinte, care să reprezinte scrisoarea pe care i-o adresezi Anei Blandiana, în care să îi prezinți impresiile produse de lectura textului A.

Notă! Te numești Ion/ Ioana Ionescu. Data redactării scrisorii este 16.01.2016.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *lectură și iubire ca experiențe fundamentale*, valorificând cele două texte și informația ta culturală (literară, muzicală, cinematografică, din domeniul artelor plastice etc.).

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare – pentru întreaga lucrare (30 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru **redactarea** întregii lucrări vei primi **30 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
- etapa pe sector, 16 ianuarie 2016 -

Clasa a X-a
BAREM DE CORECTARE
Varianta 1

Subiectul I (30 de puncte)

1. Câte 1 punct pentru ilustrarea a trei mărci ale subiectivității, din fiecare text: 3p. (1p.+1p.+1p.) - textul A + 3p. (1p.+1p.+1p.) – textul B **6 puncte**
2. Precizarea celor două trăsături ale prozei narative, ilustrate în textul A. (3p.+3p.) **6 puncte**
3. Explicarea nuanțată a semnificației exclamației: 6p./ explicarea parțială a semnificației exclamației: 3p./ încercarea de explicare, tendința de a povesti: 2p. **6 puncte**
4. Menționarea unei asemănări și a unei deosebiri între textele-suport (3p.+3p.) **6 puncte**
5. Comentarea nuanțată a secvenței indicate: 6p./ comentare ezitantă: 3p./ încercarea de comentare, tendința de a povesti: 1p. **6 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

- Utilizarea convențiilor lingvistice specifice stilului epistolar: 5p./ utilizare parțială a convențiilor lingvistice specifice stilului epistolar: 2p. **5 puncte**
- Structură adecvată acestui tip de text: 5p./ structură parțial adecvată acestui tip de text: 2p. **5 puncte**
- Conținut adecvat temei, original, fără șabloane/citate nerelevante, care dovedește experiența de lectură: 20p./ conținut parțial adecvat temei, cu grad scăzut de originalitate, tendința de a folosi șabloane, fără a dovedi experiența de lectură: 10p./ tendința de a povesti fragmentul citat: 5p. **20 de puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

- Formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor/a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului; capacitatea de sinteză și de abstractizare*: 6 p./ încercare de formulare a tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare: 3 p./ încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă: 1 p.) **6 puncte**
- Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele-suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și/sau internațională, opere de artă – sculpturi, picturi etc., cinematografie, muzică etc.) (*formularea corectă/nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și la experiența culturală; demers logic/corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă*: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p.): 18 p./ *formularea parțial adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și la experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă*: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p.): 9 p./ *încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, fără referire la textele-suport și la experiența culturală*: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p.): 3 p. **18 puncte**
- Concluzia/sinteza: concluzie logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 6 p./ încercare de formulare a concluziei: 1 p. **6 puncte**

Redactare – 30 de puncte (Punctele pentru redactare se acordă numai dacă întreaga lucrare – toate subiecte – respectă numărul minim de cuvinte precizat.)

Organizarea ideilor în scris.

6 puncte

- *organizare coerentă și riguroasă, respectând părțile componente ale unei compuneri*: 6p.
- *organizare parțial coerentă, lipsită de rigoare, respectând parțial părțile componente ale unei compuneri*: 3p.
- *încercare de organizare*: 1p.
- **Abilități de analiză, de interpretare și de argumentare.** **6 puncte**
- *relația adecvată idee-argument – 2 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 2 p.; abilități de interpretare – 2 p.;* **6 puncte**
- *relația adecvată idee-argument – 2 p.; argumente convingătoare, dar cu utilizarea unui suport critic în manieră exagerată, adesea irelevantă, epatantă – 1 p.; abilități de interpretare dependente exclusiv de suportul critic, eclecticism exagerat – 1 p.;* **4 puncte**

- relația idee-argument este fragmentată – 1p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1p.; elemente de interpretare lipsite de relevanță – 1p.;
3 puncte
- afirmații nesusținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate:
1 punct

Utilizarea limbii literare. (Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.;/ stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.;/ vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare:1 p.)

6 puncte

Ortografia. (0 erori: 4 p.; 1-2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)

4 puncte

Punctuația. (0 erori: 4 p.; 1-2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)

4 puncte

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (1 p. + 1 p.)

2 puncte

Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte

2 puncte

Notă! Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ! Nu se acordă fracțiuni de punct.